

**Технологическая карта НОД
по развитию речи
Тема: «Булчут угэстэрэ»**

Аммосова Марта Иннокентьевна

Место работы	Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение «Центр развития ребенка-детский сад «Чуораанчык» с.Маралайы Муниципального образования «Чурапчинский улус (район)»
Должность	воспитатель
Педагогический стаж	21
Квалификационная категория	Высшая
Адрес жительства	678682, Чурапчинский улус, с.Маралайы, ул. Октябрьская, дом 56, кв 2
Контактные телефоны:	89142913871

Технологической карта НОД на тему: «Булчут угэстэрэ»

Образовательные области: познавательная

Группа: подготовительная

Интеграция видов деятельности: познавательная, коммуникативная, исследовательская, физическая.

Вид занятия: игровая, коммуникативная, познавательно-исследовательская.

Формы образовательной деятельности: фронтальная, индивидуальная.

Цель: через разные приемы и методы закрепить и развивать речь детей по рассказу Н.Якутского «Булчут угэстэрэ».

Задачи:

Образовательная: закрепление, развитие и обогащение словарного запаса детей, учить составлять предложение и связный описательный рассказ.

Воспитательная: учить уважать профессию охотника, к его традициям и обычаям, любить природу.

Развивающая: развивать гендерные особенности через ознакомление с профессией охотника, развивать эмоцию; обращать внимание детей на выразительные средства, развивать умение рисовать на «песке»; творческую активность, поддерживать потребность в самоутверждении, развивать ловкость и быстроту.

Планируемый результат: пересказ рассказа по этапам «Булчут угэстэрэ», самостоятельное составление короткого связного рассказа.

Подготовительная работа: чтение рассказа Николая Якутского «Булчут угэстэрэ», встреча с кадровым охотником, «Мунхалаабын» развлечение, выставка рисунков по рассказу Н.Якутского «Булчут угэстэрэ».

Оборудование: проектор, ноутбук, экран, картинки, карта с этапами.

Этапы образовательной деятельности:

- вводная часть;
- основная часть;
- заключительная часть.

В ходе образовательной деятельности сочетаются различные формы работы:

- групповая;
- индивидуальная.

Этаптар	Иитээчи дьайымала	О5о дьайымала
<p>Кирири чааба. Тэрэбин: - булчут алгыбынан оболору сэнээрди, того булчут тыа иччитэ Байанайтан тугу кордоборун интириэбиргэтии, о5о билиэн- коруон ба5атын уоскэтии.</p> <p><u>Иитиллээчи соруга:</u> - сэнээрэн, интириэстээхтик, тэрэбиннээхтик кытты; <u>Иитээчи сыала уонна</u> <u>соруктара:</u> - о5о5о дьарыгынтириэбиргэтэр гына усулуобуйаны тэрийи ; - оболору барыларын хабан интириэбиргэтии.</p> <p><u>Методтар:</u> - бэсиэдэ, кордорор матырыйаалы кордоруу, <u>Улэ формата:</u> фронтальной уонна биирдиилээн.</p>	<p>(Видеоролик.) Тыа иччитэ Байанай: (алгыс) Былыр былыргаттан саха омук хорсун хоодуоттар, куустээх уоланнара сугуруйбут тыа иччитэ Баай Байанай эьигини, эдэр ыччаттары, кэлэр кэскиллэри, саха омук торут дьарыгар, булчут идэтигэр уьуйдабым буоллун. Эьигитгэн мындыр ой, тобуллабас толкуй, сымса сырыы, туллубат тулууур эрэйиллэр. Моболлору туораан «кырдыабааы» буллаххытына булчут урдук аатын сугуоххут. Ситиьии сиэттистин! Дөмм!(<i>О5олорго моболлоох</i> <i>карта кордорор</i>)</p> <p>Оголоор, Баай Байанай бу картанан моболлору туораанныт «кырдыабааы» булун диэтэ. Хайа, корун эрэ, ханнык эрэ кэпсээннэ баар тугэннэр дии! Ханнык кэпсээний? Ким суруйбутай?Кырдыабас диэн кими эппитий? Булчут диэн кимий? Бугун эьиги бу картанан моболлору туораан булчут идэтигэр уьуйулуоххут.</p>	<p>- Оголор эрдэ истибит Николай Якутскай суруйбут «Булчут угэстэрэ» диэн кэпсээнин ааттыылар. - О5олор булчут диэн кими этэллэрий? (булчут кунду туулээби, адьыр5а кыылары эккирэтиьэн, суолунан сонордоон бултуур кибини этэллэр, ...) -эьэни ытыктаан «кырдыабас» дииллэр.</p>
<p>Сурун чааба. <i>Актуальноба</i> <u>О5о сыала:</u> - толкуйдуур, онорор сатабылын, хамаанданан улэни сайыннарыы. <u>Иитээчи сыала:</u> - о5о кэпсээни тоьо ойдообутун боппуруостар нонуо билиилэрин чинэтии; эппиэтэ ситимнээх буоларын ситиьии; токуйдуур, онорор</p>	<p>Бастакы мобол «Викторина» Иитээчи оболору «Булчут угэстэрэ» диэн кэпсээнинэн боппуруостарга эппиэттиллэрин быьааран ойдотор. -бу кэпсээннэ дьыл ханнык кэмэй? -Автор хаьыс кылааска уорэнэрий? -Хаьыа буолан бултуу барбыттарый? - Хаьыс хонуктарыгар хаар туспутуй? - Хаарга ханнык кыылар суоллара хаалбытый? -Хаары ханнык кыылга тэннээбиттэрий? -Эьэ ар5абын хаьыс хонуктарыгар булбуттарый?</p>	<p>О5олор боппуруостарга соп, чуолкай, ситимнээх этиини онорон эппиэттииллэр.</p>

<p>дьюбурдарын сопко сыаналаабын; ситимнээх санатын уонна тылын саппаабын байыты нонуо толкуйдуур дьюбурун, билиитин сайыннары; - араас коруннэринэн обону кобулээбин.</p> <p><i>Методтар:</i> боппуруостары биэри, быьаары, хартыналары коруу, хамсанылаах оонньууну оонньотуу.</p> <p><i>Ситиьи критерийдэр:</i> - <u>обо боппуруостары сопко ойдообунэ;</u> - <u>боппуруостарга соптоох, ситимнээх, чуолкай эппиэти биэриэтэ;</u> - <u>дьярык оро котобуллуулээхтик, обону интириэбиргэтэр гына хаамыта.</u> - обону интириэбиргэтэр ньымалары уларыта тутуу, оболор айалларыгар, толкуйдууларыгар, тема тула санааларын этэллэригэр кыах биэри,</p> <p><i>Иитиллээчилэр:</i> - этии тутулун салгыы уорэти, моделлары холбоон ситимнээх кэпсээн айарын сайыннары, эьэ туьунан эбии били,</p>	<p>- бу кэпсээн того «Булчут угэстэрэ» диэн ааттаабы?</p> <p>Иккис мовол: хамаанданан оонньуу: «Кыыл суолун таай»(<i>икки хамаандаба арахсан оонньуу</i>) Сыала: кыыл суолун «хаарга» чуолкайдык, обо таайар гына илиинэн оноруу; обо толкуйдаан онорон корорун сайыннары; хамаанданан хомуллуулаахтык улэлиллэрин ситиьи.</p> <p>Уьус мовол: «Тэннээбин» -Кэпсээннэ маньык этии баар: «Айаннабаппыт иккис хонугар хаар тустэ. Хара тыа, хонуу сыьы кырса манан хаарынан бурулуннэ.» -Оболоор, хаары тугу кытта тэннэбиттэрий? Уонна оссо ..... хаары туохха тэнниэххэ собуй?</p> <p>Тордус мовол: хамсанылаах оонньуу: «Кыылар хамсанылара» Сыала: обугэ хамсанылаах оонньууларын оонньотуу, сымса, тулуурдаах, дьулуурдаах буолууну ситиьи. <i>Обугэ хамсанылара кырынаастаабын, куобахтаабын.</i></p> <p>Бэьис мовол: «Кэпсээннэ ай» Сыала: элбэх тыллаах этиини оноруу, кэпсээн тутулун уорэти, тыл баайын ханаты, ойуулаан- дьуьуннээн кэпсиир дьюбуру сайыннары, хамаанданан сонноьон улэлири салгыы сайыннары.</p> <p>-Бары моволлору аастыгыт Баай Байанай «кырдьаьабын» булбушпутун ховоонунан этиэбин.</p>	<p>Хамаандаттан биир обо тахсан мааннай куруппаба кыыл суолун илиитинэн онорор. Утары хамаанда оболоро ханнык кыыл суола буоларын таайаллар.</p> <p>Оболор «кырса манан хаар » диэн тылы атын тылынан солбуйаллар, этиини ситимнээхтик санараллар.</p> <p>Хас биирдии хамаанда «кырынаастыыр», «куобахтыыр». Биир хамаанда уопсай холбоон онорбутунан сууммаланар.</p> <p>Хамаандаба эьэьэ сыьыаннаах модель ойуулаах хартыналары тунэтиллэр. Хас биирдии хамаанда ойуулары бэрээдэгинэн уураннар «Эьэ» туьунан ситимнээх кылгас кэпсээн онороллор.</p> <p>Оболор ховоон аабаллар.</p>
---	--	--

	<p>Тыатаабы Тыатаабы, офонньор Тыаһа суох үктэнэр, Кумахха онньоѳор Суолларын түһэрэр Арай субу иннигэр. Ааспыт буолар кини, Ол аата биллэрэр Эйиэхэ эйэни. Эһэни эн адьас Кыыһырдар буолума, Барыаѳа кырдыаѳас Бэйэтин суолунан.</p>	
<p>Тумук. Рефлексия. <u>Иитээчилэр сыаллара:</u> - рефлексия кэмигэр тугу хас биирдии оѳо тус бэйэтигэр тугу ситиспитин, сыыспытын, оссо тугу билиэн, оноруон баѳатын быѳаарыыта. <u>Иитээчи сыала:</u> - тумуктээбин, инникитин оссо туох буоларын кэпсээбин, оѳолор улэлэрин биѳирээбин.</p>	<p>(Видеоролик) Баай Байанай: Баай хара тыа даллаах,кэриэн хара тыа тиэргэннээх,барыылаах Баай Байанай буолабын! Угус моѳоллору туораанньыт, тобуллаѳас толкуйдаах, сымса сырыылаах, мындыр ойдоох, саха омук торут дьарыга Булчут угэстэрин биллигит, «Эдэр булчут» аатын суктугут. Котор кынаттаахпынан кундулуом, комус хатырыктаахпынан хатаѳалыам. Домм!</p>	<p>Оѳолор Баай Байанай иннигэр соѳургэстээн олороллор. Оѳолор бэйэлэрин санааларын, тугу билбиттэрин, соѳулээбиттэрин этэллэр.</p>

Бытыллыбыт улэлэр:

Булчут Байанайга алгыһа.

«Мунхалааһын» аралдьыйы

Булчуту кытта корсууу

Булчутка уьуйуллуу.

Н.Якутскай «Булчут угэстэрэ». Уруьуй быыстапката

